

ผลของโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

กมลลักษณ์ สิทธิสวัสดิ์วุฒิ¹ ศรีสมร สุริยาศิน²
คมเพชร ฉัตรสุกกุล³ สมสรณีย์ วงษ์น้อย⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 และ (2) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 18 คน และระยะใช้วิธีการทดสอบแบบ Mann-Whitney U Test ผลการวิจัย พบว่า

1) ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา มีคะแนนทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมและไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา มีคะแนนทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา และระยะติดตามผลมีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

4) การสังเกตทักษะให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หลังเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรม 8 ใน 9 คน มีความสามารถด้านทักษะการใส่ใจ ระดับดี สำหรับความสามารถด้าน ทักษะการฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนซ้ำ ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการตีความ ทักษะการทำให้กระจ่าง ทักษะการให้ข้อมูล และทักษะการสรุปประเด็น ทั้ง 9 คน อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: โปรแกรมการฝึกอบรม; การพัฒนาทักษะ; เจตคติต่อการให้คำปรึกษา

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย
อีเมล: thanyakorn1303@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

⁴ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The Effects of a Training Program on Development and Attitudes Towards Counseling for Prathom Sueksa Six Teachers in Schools Under the Jurisdiction of the Primary Educational Service Area Offices in the Lower Northeastern Region

Kamonluk Sitthisawatdiwut¹ Srismorn Suriyasasin²

Komphet Chatsuppakul³ Somson Wongyounoi⁴

Abstract

The purpose of this study were : (1) a training program for skills development and attitudes towards counseling for Prathom Sueksa Six. The researcher also examines (2) the effects of this program for skills development and attitudes towards counseling for Prathom Sueksa Six. The sample population consisted of 18 Prathom Sueksa Six.

While the Mann-Whitney U test was used during the experiment and for the follow-up period. Findings are as follows:

1) The teachers in the experimental group prior to the commencement of the training program and after participating in the training program for the development of skills and attitudes towards counseling exhibited differences in test scores on skills and attitudes towards counseling at the statistically significant level of .01.

2) The teachers who participated in the training program and those who did not evinced differences in scores on skills and attitudes toward counseling at the statistically significant level of .01.

3) After participating in the training program and in the follow-up period, participant teachers did not display differences in skills and attitudes towards counseling.

4) The results of the observation of the skills of the teachers after participating in the training program are as follows: Eight of the nine ability in the aspect of attention skills at a good level. For all nine participants, ability in the aspects of listening skills, questioning skills, repeating skills, reflecting skills, interpreting skills, clarifying skills, informing skills, and summarizing skills was expressed at a very good level.

Keywords: Training Program; The Development; Attitudes Towards Counseling

Type of Article: Research Article

¹ Doctor of Philosophy Program (Counseling Psychology) Ramkhamhaeng University

2086 Ramkhamhaeng Road, Hua Mark, Bang Kapi, Bangkok 10240, Thailand

Email: thanyakorn1303@gmail.com

² Faculty of Education Ramkhamhaeng University

³ Faculty of Psychology, Kasem Bundit University

⁴ Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา Supmee (2008, pp. 445-446) ศึกษาพบว่า นักเรียนไม่สนใจเรียน เรียนไม่เก่ง กังวลใจมากเวลาสอบ ครูสอนยากเกินไป ไม่รู้วิธีเรียนที่ดี หนีเรียน และอ่านหนังสือจับใจความไม่ได้ ไม่มีสมาธิในการเรียนและการอ่าน นอกจากนั้นยังมีปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน รู้สึกว่าเพื่อนไม่ชอบเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่ม เพื่อนไม่จริงใจ และถูกเพื่อนรังแก มีปัญหาความผิดปกติทางเพศ ต้องการความรักความเข้าใจจากคนในครอบครัว ต้องการมีอิสระ รู้สึกว่าถูกพ่อแม่บังคับและไม่ให้แสดงความคิดเห็น ไม่มีค่าเล่าเรียน มีปัญหาด้านสุขภาพ ผิวพรรณไม่ดี รูปร่างหน้าตาไม่เป็นที่พึงพอใจ ไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ไม่รู้จักตนเอง ตลอดจนมีปัญหาด้านที่อยู่อาศัย เช่น สภาพบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ ทำผิดกฎหมาย เช่น ลักขโมย เล่นการพนัน ติดสิ่งเสพติด ถูกล่อลวงและถูกละเมิดทางเพศ ยกพวกตีกัน มีปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม เช่น เครียดนอนไม่หลับ สอดรับกับผลการวิจัยของ Ministry of Education (2009, p. 24) ที่พบว่า เยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี มีความพยายามฆ่าตัวตาย ร้อยละ 20.44 ต่อประชากร 100,000 คน ในสถานศึกษานักเรียนร้อยละ 13 ติดยาเสพติด ส่งผลให้มีปัญหาการศึกษาและอาชีพ และมีปัญหาออกกลางคัน ร้อยละ 1.5 เป็นต้น ประกอบกับผู้วิจัยศึกษาสภาพปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ. 2558 เป็นนักเรียน จำนวน 500 คน พบว่า มีลักษณะปัญหาไม่แตกต่างกัน เช่น ความเครียดเรื่องการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 70 ปัญหาด้านพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว ร้อยละ 58

ไม่กล้าแสดงออก ร้อยละ 48 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เช่น ทะเลาะกับเพื่อน ร้อยละ 49 ถูกเพื่อนรังแก ร้อยละ 30 เพื่อนไม่ยินยอมให้เข้ากลุ่ม ร้อยละ 20 ปัญหาด้านสุขภาพ เช่น มีโรคประจำตัว ร้อยละ 9 และปัญหาครอบครัวร้อยละ 10 เป็นต้น จากข้อมูลเหล่านี้เป็นการยืนยันว่าปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เป็นเรื่องควรได้รับการจัดการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

Ministry of Education (2009, p. 24) ตระหนักถึงปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน จึงกำหนดนโยบายและมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมุ่งให้นักเรียน ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางในการส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันและแก้ไขปัญหที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน เสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กิจกรรมแนะแนว จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้กำหนดให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรงต่อนักเรียน บทบาทที่สำคัญ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักเรียนเพื่อรับการช่วยเหลือ เมื่อพบนักเรียนมีปัญหา โดยประสานงานงานกับครูแนะแนว

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยการศึกษา พิษณุโลก วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (54 Royal speech on education from King Rama IX, 2017) “...หน้าที่ผู้เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ที่จะต้องช่วยเหลือด้วยหลักวิชาและความสามารถ ทุกคนได้เรียนวิชาแนะแนวมาแล้ว ควรจะได้นำหลักการมาปฏิบัติ เพื่อให้เยาวชนได้รับประโยชน์อันแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะแนวทางความประพฤติและจิตใจซึ่งสำคัญมาก ขอให้เพียรพยายามปลูกฝังความรู้ความคิด ปราศจากโทษให้แก่เขาโดยเสมอหน้า แนะนำอบรมด้วยเหตุผล

และด้วยความจริงใจ ประกอบด้วยความเมตตาปราณี สงเคราะห์ อนุเคราะห์ และนำพาไปสู่ทางที่ถูกทางที่ เจริญ เยาวชนก็จะเกิดมีความมั่นใจ และมีกำลังใจที่จะทำความดี เพื่อจะได้มีอนาคตมั่นคงและแจ่มใสในวันข้างหน้า...”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 พระองค์ท่านทรงเห็นความสำคัญของการเป็นครูที่มีความรู้ด้านการแนะแนว ซึ่งความรู้ดังกล่าวสามารถนำไปช่วยเหลือแนะแนวทางแก่เด็กและเยาวชนให้มีความคิดมีความประพฤติที่ดีมีสุขภาพจิตที่ดี นำไปสู่การดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ Chatsupakul (1986, p. 12) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญมาก เนื่องจากหัวใจของการแนะแนว คือ การให้คำปรึกษา ซึ่งผู้ที่ให้คำปรึกษาต้องผ่านการฝึกฝนอบรมมาโดยตรง สอดคล้องกับ Phetsai (2004, p. 37) และ Chullasap (2008, p. 234) ที่กล่าวว่าการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงความคิด และทัศนคติรู้จักคิดพิจารณาตนเอง พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและทักษะในการตัดสินใจการแก้ไขปัญหา ตลอดจนทั้งมีความสามารถในการพึ่งตนเองดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่เรียนรู้และฝึกฝนโดยตรงเท่านั้น

การสำรวจสภาพปัญหาและศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ส่วนใหญ่ขาดความรู้และขาดทักษะการให้คำปรึกษา ทำให้การให้คำปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของผู้วิจัยโดยการสอบถาม พบว่า อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสำหรับนักเรียน เช่น การเรียน ความเครียด ความวิตกกังวล ความสัมพันธ์ในชั้นเรียน การมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และปัญหาครอบครัว ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูประจำชั้นขาดความรู้และทักษะในการช่วยเหลือ ดังนั้น การช่วยเหลือให้ครูประจำชั้นมีความสามารถในการ

แนะแนวและให้คำปรึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันมีหลายช่องทางในการพัฒนาครู เช่น การศึกษาต่อในสาขาจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา การอบรมให้ความรู้แก่ครูแนะแนวเพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่ครูประจำชั้น หรือการอบรมและให้ความรู้แก่ครูประจำชั้นโดยตรง เป็นต้น แม้ว่าในปัจจุบัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ของกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญ กำหนดเป็นนโยบายและมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางให้ความช่วยเหลือนักเรียน ถึงกระนั้นก็ยังไม่เพียงพอและทันต่อเหตุการณ์ ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า เพื่อแก้ไขการขาดแคลนครูที่มีความรู้ทางด้าน การแนะแนวและการให้คำปรึกษา การจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา สำหรับครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ให้มีความสามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ถูกต้องตามหลักวิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา น่าจะมีประโยชน์สำหรับครู ผู้ปกครองและนักเรียน ซึ่งช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูด้านการแนะแนว จึงได้พัฒนาการวิจัยขึ้นและคาดหมายว่าครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่เข้ารับการอบรมครั้งนี้ จะเป็นกำลังสำคัญเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ในระดับหนึ่งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
2. เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะ

และเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง

3. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง

นิยามศัพท์

โปรแกรมการฝึกอบรม หมายถึง ชุดฝึกอบรมที่ได้รับการออกแบบโดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา แก่ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

การพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา หมายถึง การสร้างเสริมความเชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือ ด้วยการพูดคุย เพื่อเสริมสร้างความคิด ความรู้สึก การกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมต่อการให้คำปรึกษา

ทักษะการให้คำปรึกษา หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการฝึกฝนในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ทักษะต่างๆ ได้แก่ ทักษะการใส่ใจ ทักษะการถาม ทักษะการฟัง ทักษะการทวนซ้ำ ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการทำให้กระจ่าง ทักษะการตีความ ทักษะการให้ข้อมูล ทักษะการสรุป

เจตคติต่อการให้คำปรึกษา หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและการกระทำ ที่ถูกต้อง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีให้คำปรึกษา ความรู้สึกเห็นคุณค่าในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา และการกระทำภายนอก ที่สังเกตได้จาก คำพูด สีหน้าท่าทาง และการกระทำ

โปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หมายถึง ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยบูรณาการ

กับทฤษฎีให้คำปรึกษา หลักการให้คำปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษา และเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ทำการอบรมทั้งหมด 12 ครั้ง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง จำนวน 6,215 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 62 คน สุ่มอย่างง่ายจากผู้ทำคะแนนได้ตั้งแต่ เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 ที่เป็นคะแนนต่ำ จำนวน 18 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง เข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา จำนวน 9 คน กลุ่มควบคุม ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 9 คน การฝึกอบรมใช้เวลา 3 วัน ต่อเนื่องกันเป็นการฝึกอบรม ระยะติดตามผล 1 วัน หลังจากอบรมไปแล้ว 4 สัปดาห์

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้โปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสำหรับครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2. สามารถนำโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสำหรับครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ที่มีสภาวะขาดแคลนครูที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาให้คำปรึกษา

3. เป็นแนวทางในการทำวิจัยเชิงลึก เพื่อหาคุณภาพของโปรแกรมการฝึกอบรมกับกลุ่มอื่นๆ เช่น ครูระดับมัธยมศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ทักษะให้คำปรึกษา และเจตคติต่อการให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้เอาชนะปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิตเข้าใจมุมมองของชีวิตตนเอง อีกทั้งยังเรียนรู้การวางแผนโครงการในปัจจุบันและอนาคต เกี่ยวกับการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว สังคม เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น สามารถเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้อย่างมีจริยธรรม (Wrenn, 1951)

หลักการสำคัญของการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย (1) การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา (2) การช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง (3) การเป็นผู้ฟังอย่างเข้าใจ (4) ต้องไม่โต้แย้งกับผู้รับคำปรึกษาเพราะจะทำให้สายสัมพันธ์อันดี (5) คำนึงถึงความแตกต่างและค่านิยมที่แตกต่างของบุคคล (6) ต้องสังเกตสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาไม่ได้พูดออกมาและสามารถหาช่องทางให้เขาพูดถึงสิ่งที่ซ่อนเร้นไว้อย่างมีอิสระและอภิปรายถึงปัญหาทางอารมณ์ที่ลึกซึ้งของตนได้ (7) ต้องเคารพสิทธิผู้รับคำปรึกษา ซึ่งเน้นถึงจรรยาบรรณและบรรยากาศที่เป็นส่วนตัว รักษาผลประโยชน์ของผู้รับคำปรึกษาเป็นสำคัญ และ (8) ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อความชำนาญมาก่อนจึงจะสามารถให้คำปรึกษาได้ (Chatsuppakul, 1986, pp. 97-99)

ทักษะการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องฝึกฝนจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้อง ที่ใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ การสะท้อนความรู้สึก การทวนซ้ำ การสรุปความ การฟัง การถาม และการตีความ ซึ่งมีความสำคัญต่อการให้คำปรึกษา การฝึกทักษะการให้คำปรึกษา เป็นการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ในการให้คำปรึกษาที่ดี ผู้ให้คำปรึกษาจะต้อง

ตัดสินใจโดยใช้ทักษะที่แตกต่างกันไปตามแต่ละลักษณะของปัญหาของผู้รับคำปรึกษาทักษะการให้คำปรึกษา ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับคำปรึกษา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาแก่ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ทฤษฎีและแนวคิดในการให้คำปรึกษา ทักษะการให้คำปรึกษา และเสริมสร้างเจตคติต่อการให้คำปรึกษา เพื่อให้ครูสามารถช่วยเหลือ โดยการให้คำปรึกษาอย่างถูกวิธี และทำให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือ ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ (Supmee, 2007, p. 56)

เจตคติต่อการให้คำปรึกษา หมายถึง ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบหรือเป็นกลางซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก สังเกตได้จาก คำพูด ท่าทาง หน้าตา และพฤติกรรมภายใน เช่นความกลัวการบังคับ ขู่มขู่ ความรัก ความไม่พอใจในระดับต่างๆ ที่สามารถเรียนรู้หรือเกิดจากความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็นและความรู้หรือประสบการณ์ต่อสิ่งหนึ่ง บุคคลหนึ่ง และสถานการณ์หนึ่งตามการประเมินค่าในการยอมรับหรือปฏิเสธ และเสริมสร้างให้ทำนายหรือชี้ว่าพฤติกรรมในอนาคตได้ดั่งนั้น ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ซึ่งจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ จึงควรมีเจตคติที่ดีต่อการให้คำปรึกษา ต่อผู้รับโดยเรียนรู้จากโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติการให้คำปรึกษาผู้วิจัยสร้างขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม คือ กระบวนการให้ความรู้และการฝึกทักษะแก่บุคคล ให้เกิดความชำนาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ในการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ (knowledge) เจตคติ (attitude) และทักษะ (skill)

ให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมจะแตกต่างจากงานสอนทั่วไป เนื่องจากว่าการฝึกอบรมเน้นเฉพาะเจาะจงเพื่อแก้ไขปัญหาของงานอาชีพที่ทำอยู่ในชีวิต ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่

การงาน ดังนั้นจะเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคล อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็นโครงการที่ถูกจัดขึ้นมาเพื่อช่วยให้บุคลากรมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษามีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสูงขึ้น

2. ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษามีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสูงกว่าครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ

3. ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หลังเข้าร่วมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา และระยะติดตามผล มีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้ดำเนินการในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) โดยออกแบบการทดลองที่มีการสุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการฝึกอบรม (pre-test post-test control group design) ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อทักษะการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

2. ทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา

3. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาจิตวิทยาให้คำปรึกษาหรือจิตวิทยาการแนะแนวและสอบถามครูแนะแนวดีเด่น

4. วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดผู้ทรงคุณวุฒิและครูแนะแนวดีเด่น แล้วกำหนดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการให้คำปรึกษา

5. ตรวจสอบการกำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. นำข้อมูลระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐาน

2. สร้างเครื่องมือการทดลองและเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำโปรแกรมการทดลองและแบบวัดโปรแกรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาแก้ไข

4. ทดลองใช้ (tryout)

5. หาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

6. นำมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองต่อไป

ระยะที่ 3 ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ดังนี้

1. ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในระยะที่ 2

2. เลือกประชากรและสุ่มตัวอย่าง

3. ออกแบบการวิจัย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม4) ดำเนินการทดลอง 4 ระยะคือ ระยะก่อนทดลองระยะทดลองระยะหลังทดลองระยะติดตามผลการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลหลังการทดลอง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัด

อำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี รวมจำนวน 6,215 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ได้แก่ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 361 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และหลังจากนั้นได้ทำการสุ่มอย่างง่ายหลายขั้นตอน (multi stage random sampling) สุ่มโรงเรียนแต่ละจังหวัดเพื่อให้ได้จำนวนครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่กำหนดไว้ในข้อ 2 โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางแต่ละจังหวัด สุ่มตัวอย่างครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ตามจำนวนที่ต้องการโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กเลือกครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่ทำหน้าที่อยู่จำนวน 1 คนกลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีทำการสุ่มเลือกจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง ได้จังหวัดอุบลราชธานี เป็นตัวอย่าง จังหวัด มีจำนวนครู 1,084 คน ใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 62 คน แล้วใช้แบบวัดทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาคัดกรอง คัดเลือกผู้ที่มีคะแนนแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 เทียบเท่าคะแนนที่ต่ำ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 18 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เพื่อแบ่งเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน และสุ่มอย่างง่ายให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบวัดทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา (2) แบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษา และ (3) แบบประเมินทักษะการให้

คำปรึกษา

การทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการทดลองแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ (1) ระยะก่อนการทดลอง (pre-test) นำแบบวัดทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาทดสอบ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง 9 คน และกลุ่มควบคุม 9 คน รวมจำนวน 18 คน (2) ระยะทดลอง ดำเนินการทดลอง โดยให้ความรู้ด้านการให้คำปรึกษา พร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมสร้างเจตคติที่ดีต่อการให้คำปรึกษา ฝึกทักษะการให้คำปรึกษามีผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน คอยอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ซึ่งได้กำหนดจำนวนครั้งในการอบรม จำนวน 12 ครั้ง ระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 3 วัน วันละ 6 ชั่วโมง ระยะติดตามผล 1 วัน 6 ชั่วโมง กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา กลุ่มควบคุม ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา ได้รับเพียงเอกสารประกอบความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา (3) ระยะหลังการทดลอง (post-test) วันที่ 3 หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษา เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบแล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ และ (4) ระยะติดตามผล (follow-up) หลังเสร็จสิ้นการทดลอง กลุ่มทดลองไปให้คำปรึกษาในสภาพจริงแก่นักเรียนในชั้นเรียนของตน จำนวน 1 คน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยให้บันทึกการให้คำปรึกษาและบันทึกเป็น วิดีโอคลิป ภาพถ่ายจัดป้ายนิเทศ แล้วให้มาร่วมกันนำเสนอ และอภิปรายร่วมกัน ใช้เวลา 1 วัน จากนั้นทำแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษา เพื่อสรุปผลของโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ก่อนและหลังเข้ารับการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ Non-Parametric วิธีการทดสอบอันดับแบบ Wilcoxon on Signed ranks test (2) วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ Non-Parametric วิธีการทดสอบอันดับแบบ Mann-Whitney U test (3) วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มทดลอง ในระยะหลังการทดลอง กับระยะติดตามผล โดยใช้สถิติ Non-parametric วิธีการทดสอบอันดับแบบ Wilcoxon no Signed-Rank test และ (4) วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการให้คำปรึกษา โดยการประเมินพฤติกรรมการให้คำปรึกษา แต่ละทักษะ หาค่าร้อยละของการใช้ทักษะการให้คำปรึกษา แต่ละทักษะ ระดับดีมาก ดี ปานกลาง ควรปรับปรุง และควรปรับปรุงอย่างยิ่ง โดยเขียนบรรยายเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุส่งผลต่อทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษาหรือจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 5 ท่าน และสอบถามครูแนะแนวในส่วนภูมิภาคที่ได้รับรางวัลครูแนะแนวดีเด่น จากสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผลการศึกษาโดยการสังเคราะห์ปัจจัย จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีวุฒิปรียญาเอกสาขจิตวิทยาให้คำปรึกษาและจิตวิทยาการแนะแนวที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน พิจารณาปัจจัยที่ผู้วิจัยสังเคราะห์

ได้ ปรากฏว่าผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุส่งผลต่อทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จำนวน 18 ปัจจัย ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าครูควรได้รับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความสามารถต่อการให้คำปรึกษา ดังนี้ ความรู้ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง จิตวิทยาวัยรุ่น การสร้างเจตคติการให้คำปรึกษา คุณลักษณะที่ดีของผู้ให้คำปรึกษา จรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะการฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนซ้ำ ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการใส่ใจ ทักษะการตีความหมาย ทักษะการให้ข้อมูล ทักษะการทำให้กระจ่าง และทักษะการสรุปประเด็น ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยดังกล่าวไปดำเนินการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพื่อใช้ในการฝึกอบรมครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ต่อไป

2. ผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างประกอบไปด้วยเนื้อหาตามปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ที่ได้จากการศึกษาตอนที่ 1 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ในการให้คำปรึกษา ด้านการสร้างเจตคติต่อการให้คำปรึกษา และด้านทักษะการให้คำปรึกษา ประกอบด้วยเนื้อหา ตามปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยจัดอบรมจำนวน 3 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง

และระยะติดตามผลอีก 1 วัน เวลา 6 ชั่วโมง แบ่งเป็น 12 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 การปฐมนิเทศ ครั้งที่ 2 ความรู้พื้นฐานการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 3 ทักษะพื้นฐานการให้คำปรึกษา และเจตคติที่ดีต่อการให้คำปรึกษา ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีให้ปรึกษา ลักษณะที่ดีของผู้ให้คำปรึกษา จรรยาบรรณวิชาชีพผู้ให้คำปรึกษา การพัฒนาเจตคติการให้คำปรึกษา ครั้งที่ 4 ทักษะการให้คำปรึกษา ทักษะการใส่ใจ ทักษะการถาม ทักษะการฟัง ครั้งที่ 5 ทักษะการถามและการทวนซ้ำ ครั้งที่ 6 ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการทำให้กระจ่าง ครั้งที่ 7 ทักษะการตีความ ทักษะการให้ข้อมูล ทักษะการสรุป ครั้งที่ 8 การบูรณาการทักษะการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางและตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ครั้งที่ 9 การบูรณาการทักษะให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง สรุปการอบรมและทำแบบวัดประสิทธิภาพของโปรแกรม ครั้งที่ 10-11 ระยะติดตามผล รายงานผล การให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ครั้งที่ 12 สรุปผลการพัฒนาทักษะให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 วัดประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ เมื่อสร้างโปรแกรมฯ ดังกล่าวแล้วจากนั้น นำโปรแกรมฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมฯ แล้วนำไปทดลองใช้ จากนั้นนำมาใช้ฝึกอบรมครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มทดลองต่อไป

3. ผลการศึกษาการใช้โปรแกรมการฝึกอบรม พัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

3.1 พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีคะแนนแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า โปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำ

ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ส่งผลให้ทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีคะแนนแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า โปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ส่งผลให้ทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม ตามสมมติฐานข้อที่ 2

3.3 เปรียบเทียบคะแนน หลังการทดลองและระยะติดตามผล พบว่า กลุ่มทดลอง มีคะแนนแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ไม่แตกต่างกันกับหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า หลังจากการทดลองผ่านไปแล้ว เป็นเวลา 1 เดือน เจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ยังอยู่ในระดับเดียวกับในช่วงเวลาหลังการทดลอง ตามสมมติฐานข้อที่ 3

3.4 การสังเกตพฤติกรรมการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หลังเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรม 8 ใน 9 คน มีความใส่ใจในระดับดี และใน 9 คน มีทักษะการฟัง ทักษะการถาม ทักษะการทวนซ้ำ ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการตีความ ทักษะการทำให้กระจ่าง ทักษะการให้ข้อมูล และทักษะการสรุปประเด็น อยู่ในระดับดีมาก

การอภิปรายผล

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มทดลอง มีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้นหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่

เกิดขึ้นมาจากเหตุผล คือ กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมมาฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นเวลา 3 วัน จำนวน 12 ครั้ง โดยการเรียนรู้ด้านการให้คำปรึกษา ความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษา และการฝึกทักษะการให้คำปรึกษาแล้วยังได้นำความรู้ไปใช้จริงในการให้คำปรึกษานักเรียนในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่ตนเป็นครูประจำชั้น อีกเป็นเวลา 4 สัปดาห์ กิจกรรมดังกล่าวช่วยให้ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มทดลอง มีความสามารถในการให้คำปรึกษานักเรียน จะเห็นได้จากการมีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้นหลังการทดลอง สอดคล้องกับ Holcomb-McCoy (2000) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากมีความรู้ มีทักษะการให้คำปรึกษาจะสามารถประสานองค์ความรู้ มีบุคลิกภาพที่ดี อีกทั้งสามารถบูรณาการทักษะการให้คำปรึกษาเข้าด้วยกัน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีสุขภาพจิตที่ดี มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีการตัดสินใจที่ดี

2. กลุ่มทดลองมีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ซึ่งผลเกิดจากกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา เป็นเวลา 3 วัน จำนวน 12 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับโปรแกรม ได้เพียงเอกสารประกอบความรู้ทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Tepharat (2004) ได้ศึกษาพบว่า กลุ่มทดลอง ที่เข้ารับการฝึกอบรมการให้คำปรึกษาแบบจุลภาคมีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น และสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจ้าหน้าที่ที่จบการฝึกอบรมในระยะหลังการทดลอง 1 เดือน หรือระยะติดตามผล มีคะแนนไม่แตกต่างจากหลังการเข้ารับ

โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การได้รับการฝึกอบรมเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น

3. กลุ่มทดลองมีทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา หลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ผลเกิดจาก หลังการได้รับโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 แล้วเป็นเวลา 3 วัน และให้กลุ่มทดลองไปให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในชั้นของตน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ แล้วให้กลุ่มทดลองมารายงานผลการให้คำปรึกษา 1 วัน เป็นระยะติดตามผล แล้วทำแบบวัดทักษะและแบบวัดเจตคติต่อการให้คำปรึกษา เพื่อวัดความคงทนของทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษา พบว่า ทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกับหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

สามารถนำโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและเจตคติต่อการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ไปอบรมต่อให้แก่ครูประจำชั้นในระดับอื่นๆ แก่ไขสภาวะขาดแคลนครูแนะแนวเนื่องจากโปรแกรมอบรม มีเนื้อหาการให้ความรู้ด้านการให้คำปรึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของภารกิจหลักของงานแนะแนวทำให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาดได้ด้วยตนเอง เท่ากับเป็นการช่วยเหลือครูที่ไม่ได้ศึกษาสาขาวิชาการแนะแนวมาโดยตรง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนได้

References

- 54 *Royal speech on education from King Rama IX.* (2017). Retrieved from <https://campus-campus-star.com/variety/21901.html>
- Chatsuppakul, K. (1986). *Basic counseling*. Bangkok: Thai Watana Panich. [In Thai]
- Chullasap, N. (2008). *Basic counseling* (3rd ed.). Songkhla: Thaksin University, Faculty of Education. [In Thai]
- Holcomb-McCoy, C. C. (2000). Multicultural counseling competencies: An exploratory factor analysis. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 28(2), 83-97.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2009). *Guidelines for student development activities core education curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Author. [In Thai]
- Phetsai, P. (2004). *A study and development of counseling competencies of counseling teachers*. Ph.D. Dissertation of Education, Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Supmee, W. (2007). *Consultation process: Steps, relationships, skills* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University, Faculty of Psychology. [In Thai]
- Supmee, W. (2008). *Introduction to techniques of counseling* (Unit No. 11, 5th ed.). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Press. [In Thai]
- Tepharat, P. (2004). *The effects of a micro-counseling training program on self-efficacy in crisis counseling by the relief team of the Thai Red Cross Relief and Community Health Bureau*. Master thesis of Counseling Psychology, Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Wrenn, C. G. (1951). Training of vocational counseling workers. *Journal of Counseling and Development*, 29(6), 414-419.